

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

L'actuació social de la classe mitja

SÓN moltes les vegades que al produir-se el fatal topament d'idees que crea l'antagonisme dels dos estaments que's disputen el predomini de la societat, els elements pertanyents a l'agrupament usdefruïdor de tots els benestars i privilegis, volent donar proves que no temen l'implantació dels més justos sistemes de règim social, se dediquen a afirmar que no és precisament la modalitat social que els estaments humils veneren el que'ls fa veure amb certs recels aquella implantació, sinó la possibilitat que l'amorós i humà regnat social que s'implanti no sigui prou fort per a contenir les passions dels homes que de la vida sols n'esperen l'arribada del moment en que podràn declarar que és cosa plenament realitzada l'entronitzament de les ideologies emancipadores i socialitzants.

Aquestes teories de «bon burgès» no convencen pas per l'ingenuïtat que puguin posseir. Res se'n fa de que verbalment el burgesisme vulgui regonèixer la raó que a transformar el règim social els obrers tenen. El que cal i és necessari és que, sense tants preàmbuls ni fugides per la tangent, la burgesia afirmi que els seus poders són exercits damunt de la societat basant-los en fonaments injustos i arbitraris.

Els sofismes desviadors del curs normal de la societat, no tenen dret a manifestar-se. Sabem que la burgesia, de bon grat, no extendrà pas a son favor la caducitat dels procediments socials seus, però volem afirmar que el burgesisme no ha d'actuar mai d'una faïç hipòcrita i mentidera.

Dèu haver-hi en les accions socials pels homes realitzades, un fons de noble sinceritat que arreu ont se manifestin posin de relleu la finalitat que les mou i empeny.

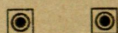
No és tolerable l'acció refinadament reversa que porten a terme aquells estaments que a la societat sols hi realitzen accions d'explotació i tirania, així com tampoc és noble l'actitut vergonyosament passiva d'aquells elements que, patint els rigorismes de la present desorganització social, volen ocultar llurs so-

frenes i revestir d'estúpid indiferentisme les punxants penalitats que llatzeren i fan sagnar el seu còs.

Existeix en tots els pobles l'estament pertanyent a la classe mitja, que no vol decidir-se francament a intervenir en les actuacions de deslliuració social que s'han emprès els nuclis obrers que res posseeixen, apart de la força muscular posada a sòu i al servei de la burgesia, que dels homes només vol aprofitar-ne aquella força muscular, que és la que, desenrotllant-se, produeix l'enriquiment i el ben viure dels paràsits socials que cap esforç humà realitzen per a que sigui un fet l'implantació d'un règim aon l'explotació social sigui una dolentà acció per tothom menyspreuada i anatematitzada.

El pervindre de la que avui s'anomena classe mitja, ha de cercar-se entre els estaments humils, que són qui faràn florir les noves modalitats socials que agermanaràn estretament a tots els homes. I ha de cercar-se per aquests indrets, perquè la mesocràcia de tots els pobles actualment està fent els darrers esforços que han de lliurar-la de l'acció burgesa dels nuclis poderosos, confonent-se amb ells—cosa que no creiem arribi a lograr—o han d'ensorrar-la definitivament en l'infern de penalitats que els estaments proletaris sofreixen.

Nosaltres creiem que el lloc apropiat per al desenrotllament de l'acció social de la classe mitja, és entre els homes que, amb el còs ple de nafres, produïdes per la desorganització de la nostra societat, per la seva reivindicació lluiten i pel propi ben viure treballen.

En el número proper:

"Les patries pàlides"

per M. Alcàntara i Gusart

Els ensuperbits estaments capitalistes, tota l'acció que, fit l'esguard en la classe mitja, realitzin, serà una acció d'absorció dels seus elements productors, però no una absorció humana qual tendència s'encami a l'enlaira-ment moral de llurs components. I és que el capitalisme, la burgesia, no la realitzarà mai l'acció amorosament perfeccionadora dels homes, puix basa tota la seva actuació, precisament, en la feblesa i imperfecció dels altres.

La tendència de les societats modernes ben clarament se posa de relleu. Per un costat, remarcablement se'ns manifesta el potent associacionisme de les formidables organitzacions capitalistes; per l'altre costat, pausadament i encara en certs cassos no prou dreturament, l'acció de resistència proletària va prenent consistència i planeja els procediments de que's valdrà per a anul·lar la força contrària. Sols queden entre mig de les dues organitzacions els elements que s'obstinen en no voler pertànyer a l'estament humil i no són, econòmicament, prou forts per a ésser components dels organismes burgesos i capitalistes.

Mal situada està, certament, la mesocràcia i és per això que li cal adoptar una actitud francament decisiva. Que encami els seus passos vers els cims socials de que s'ha possessionat la burgesia, o que clavi ses petjades en la plana aon s'hi desenrotlla, violentament moltes voltes, la lluita per la vida.

La nomenada classe mitja de nostra societat, que decideixi cap aon vol orientar el seu voler. Que faci professió de les sentimentalitats seves i abandoni l'actitut estoicament contemplativa d'ara; que no sigui entorpidora de les accions dels lluitadors socials; que bregui i actúi, però que l'actuació seva vingui a renovar i intensificar les lluites socialment humanes.

La fi de la classe mitja que no és altra que sa completa desaparició, l'acció del temps se la reserva. Abans aquesta fi no arribi, que orienti bé la voluntat seva i adquireixi consciència de cap a quin indret ha de dirigir els seus passos, actituds i energies.

Intervenció Nacionalista

HAVIA de quedar reservada al nacionalisme l'acció integral i més forta de totes les que s'hagin produït a Catalunya. Per natural conseqüència de la seva doctrina, ell havia d'infondre aquella fortitut absolutament necessària al còs social per a que avancés progressivament pel camí gloriós: ell havia de normalitzar nostra vida, fent-la bategar amb esperances de triomf. El nacionalisme, la gran doctrina, el gran ferment, era la mateixa vida de Catalunya: el nacionalisme era la Catalunya reintegrada, que vol, que desitja, que obra. Però el nacionalisme que significava el redreçament de totes les energies somortes i de totes les activitats endormiscades, calia encarnar-lo amb la modernitat d'avui i fins engranar-lo amb els esdeveniments que s'acosten. Raons de justícia, sentiments de dignitat, motius d'utilitat, exigien que la consciència de Catalunya anés arran-arran del món i el nacionalisme fos la fèrtil i gran doctrina que mostrés els ideals de la Catalunya nova. Això és el que ha fet l'Unió Catalanista, la qual representa la vibració, el palpit de la Catalunya moderna.

El nacionalisme és l'immensa força propulsora, és el formidable avançar dels pobles i de tot el que aquests porten dins; el nacionalisme és l'ideal viu, és la Catalunya reintegrada i feta acció.

Aquesta mateixa normalitat que nosaltres vivim, ens obliga a l'actuació constant i a l'intervenció més curosa. Vol dir això que hi ha manifestacions catalanes i nacionalistes que no s'han incorporat encara a la modernitat que l'Unió encarna, que hi ha manifestacions endarrerides i nosaltres volem i hem de voler que s'acostin i visquin la normalitat nostra. D'aquí l'actuació que desenrotllem alentorn dels principis proclamats per l'Unió. Perfecta la nostra disciplina, vigorosa i eficaç la nostra organització, ens anem a moure, ens movem ja, posant un gran amor i una forta serenitat a l'acció desplegada. A l'Unió pertoca consolidar l'obra catalana, rectificant i vigoritzant l'organització interna que avui s'està operant.

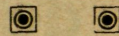
Cal, doncs, que la nostra actuació dugui al poble la convicció de que som un instrument capaç i eficaç. Cal que la nostra intervenció nacionalista no perdi mai aquella dignitat pròpia de l'Unió i que constituirà sempre el nostre preuat orgull. La nostra intervenció en tota la vida catalana plantejarà una de les lluites més nobles i més esperançadores, mentre anem posseint a tots els catalans d'aquella consciència nacional de que tant mancats estàn i que constitueix la base precisa per a possessionar a Catalunya d'una organització definitiva. La nostra intervenció té un sentit de reivindicació, té una base de conquesta i s'amotilla a la realitat actual de Catalunya—encara, disortadament, esclavitzada—, perquè comprèn aquesta realitat, tot just apta per a produir un cert enrenou i quelcom de bastiment que les classes burgeses han cobert excessivament donant o volent donar apariències de cosa formada, de cosa plena i definitiva.

L'Unió Catalanista posseeix la necessària virtut ideològica i tots els elements bàsics per

a desvetllar i per a conquerir a tota Catalunya. Ella té el desinterès tant característic dels nuclis reivindicadors; ella se consagra als ideals; ella mira enlaire, i conté totes les jerarquies que naturalment en una col·lectivitat política es formen i es vesslumen, totes elles disposades a servir a Catalunya, com constituint un fogar indestructible. L'Unió ha obrat en si mateixa i comença a desplegar tota la seva força irradiadora. Perquè els ideals se sustenten per a implantar-los, i se mostren actuant i intervenint.

La nostra intervenció nacionalista està en camí de tenir una escomesa i una fortitut verament excepcionals, i tant serà desconcertadora i anul·ladora per a les actuacions tarades i mal dirigides, com dolçament plaenta per als que posseeixen els anhels de justícia i els ideals de pàtria. L'interès creat, segurament, farà que aquelles s'extremeixin i ens combatin.

F. CULÍ I VERDAQUER

GUAITA

Es un fet innegable que entre la República de Cuba i Espanya hi ha infinitat d'interessos creats que obliguen a mútues concessions per a tots profitoses, car de les diferents nacionalitats que formen l'Estat espanyol són bona part dels més importants comerciants de la lliberada illa. Però, com en totes les qüestions de caràcter general que a Espanya s'originen, hi han d'aparèixer també en les relacions amb Cuba les inesborrables caracteritzacions de l'escola política genuïnament espanyola qui subjuga la grandesa econòmica dels pobles que integren l'Estat a consideracions de particulars negocis.

No és d'ara, és de temps, que'ls cubans estàn vivament interessats en arribar a un tractat de comerç amb l'Estat espanyol. S'han fet diferents tanteigs, han sigudes exposades tota llei de teories de finances a les que tothom ha assentit, emprò arribat el moment de concretar, d'estatuir el tractat comercial, la Tabacalera espanyola s'hi ha oposat resoltament, i tots els polítics espanyols, sens excepció, han abandonat el projecte i han renunciat, sinó públicament, íntimament, a remoure aqueixa qüestió d'innegable transcendència per a la nostra vida col·lectiva.

Els cubans, els bons cubans, han fet tota mena de concessions, exigint en canvi, és clar, que la seva principal riquesa, el tabac, tingui aquí majors facilitats per a l'importació. Espanya, que no cull tabac, és ben segur que hauria d'aprofitar aqueixa oportunitat per a l'intercanvi amb el vi i altres productes que allí no posseeixen propiament. Tot està ben disposat per a la realització d'aqueixa gran conveniència d'ambdós Estats; no obstant, el tractat no's fa, i s'assegura que l'intransigència és originària de la Tabacalera, a la que en aqueixos casos se sotsmeten els governs d'Espanya.

Molt patriotisme, emprò quan s'interposa una qüestió entre una forta companyia i les necessitats dels pobles que integren l'anomenada Espanya, els polítics espanyols se decanten per la forta companyia, com ara semblen decantats en favor de la Tabacalera.

Els economistes catalans poden seguir mantenint l'intent de conquerir l'Espanya; un jorn o altre aprendran que a molts no els guia l'interès col·lectiu, sinó que prefereixen satisfer l'egoisme individual, anc que sia a costa del tractat amb Cuba.—F.

Cercant elements de lluita

Els moments actuals, per als homes de l'Unió Catalanista que de debò l'estimen, són d'activitat plena, car és precis, per a que les nostres ideologies no quedin en les planes atapaides del periòdic, practicar allò que's predica, encaminant l'acció, definint i marcant modalitats vers el demà, que és progrés i lliberació.

Els ben adictes dels que quedavem i els que van acudint, amb plena consciència, hem de tenir el mateix dalit.

Llançades al vent les nostres recents afirmacions, són de tots; la paternitat d'elles no dona més títols. Decretades en la memorable darrera assemblea, cal adaptar-se-les i sentir-les amb fè. Qui no hi cregui, que cerqui on arredossar-se, per a no entrebancar.

Ni dubtes ni vacil·lacions. L'Unió Catalanista, lluny d'atenuar els seus principis nacionalitzants, els reforma, volent que a Catalunya no hi hagi homes esclavitzats. Sense deixar, doncs, de ser la mateixa, s'enlaira més encara a l'incorporar en les seves aspiracions el màxim de llibertats efectives desitjades ara per l'humanitat. Si demà, per exemple, la nacionalització i, per tant, la socialització de tots els organismes socials, des de la «màquina» fins a la «terra», esdevingués cosa inadequada al bé de l'individu, aquella modalitat que representi ésser més humana i més lliure, aquella ha d'ésser la nostra.

Independència per als organismes col·lectius; regoneixement dels drets de l'home; emancipació de la dona; educació racional als infants; amorós respecte i protecció als vells, i també la deguda estima als irracionals, amics i auxiliars de l'home. Això volem, sense ignorar el que representa.

Els que, sortits de les Universitats i escoles, donen els primers passos per la vida, deuen esguardar el bo de tots els pobles que tinguin quelcom per ensenyar. Sàpiguen sustreure's dels temptadors centres d'embrutiment, que, per a inutilitzar-los, els posen al pas. Nosaltres, catalanistes, als seus anys, no hi concorriem al cafè-concert ni a la munió de coses exòtiques que, com l'agram, han escampat per Catalunya, potser per a degenerar i corrompre el nostre poble.

Cal enfortir amb urgència la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, aportant-hi el que pugui cada un; pensant la tasca que podria realitzar si comptés amb vint o trenta-mil inscrits.

Sense que s'emporti totes nostres activitats, estudiem el cooperatisme, que'ns ofereix, amb pocs sacrificis, elements per a desenrotllar, a la seva ombra benfactora, obra constructiva de debò.

Es tant hermós i equitatiu ço que's diu cooperatisme, que els llaços d'enlluernadors colors que va teixint lliguen sense estrènyer. Sembla llavor que amb poc creureu dona fruits abundosos.

Fomentem el cooperatisme radicalment català, amotllem-lo a les característiques del nostre poble i despertarem en el cor dels catalans amors que irradiaran vives clarors d'afecte a Catalunya. Amb ell aconseguirem enlairar depressa de llur endarreriment els estaments proletaris, donant-los efectives millores.

Després de la cooperativa de consum vindrà la de producció, la de banca de crèdit, l'agrària, bastint damunt de bons fonaments l'independència econòmica dels catalans, punt de partida per a totes les millores i emancipacions desitjades.

A l'ensem, els elements productors deuen anar creant organismes, a base de mutualitat, que podrien estendre una espessa xarxa d'agents a l'estranger, per a estudiar mercats i produccions i per a fomentar i perfeccionar la

nostra producció, no anant així a remolc dels centres burocràtics ignorants i malintencionats per a tot lo nostre.

Fa molts anys que defensem l'idea d'emmenar el nacionalisme vers el camp econòmic-social, de més efectius resultats que conresar la política «aquí» o bé «allà».

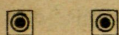
El cooperatisme i el mutualisme i els seus organismes derivats, són la més efectiva força al nostre alcanç. Es també el baluart de l'obrèr, del petit burgès, de la classe mitja productora, del poble en general.

Va tant de dret a pràctiques solucions, que, retent, en profit dels seus adeptes, guanys que l'especulació avui xucla, evita l'acumulació de capitals, dignifica la mà d'obra, augmentant els guanys i escursa les hores de treball.

Per això, en els moments actuals, de plena activitat, el que primer s'imposa és una recerca d'elements de lluita i de defensa.

El cooperatisme té la seva importància i és un bon element de lluita. Divulguem-lo.

J. GRANT I SALA

Pel Teatre Català

A les entitats de Barcelona adherides a l'Unió Catalanista

CREIENT en la necessitat i conveniència de recórrer a la municipalització per al ferm sosteniment del Teatre Català, l'Ajuntament de Barcelona té avui en tràmit un projecte conduent a aquesta finalitat, partint de l'adquisició del Teatre Principal i de la restauració que s'hauria de fer en el vell edifici per a adaptar-lo a totes les exigències dels moderns teatres i a l'alta distinció que's mereix la nostra escena nacional.

Sembla que fins ara tot va per bon camí i que hi ha la millor disposició en els elements del Consistori que han intervingut en l'actual tramitació, però com que legalment manquen encara algunes gestions més en aquest tràmit oficial i en ell es podrien sofrir dilacions perjudicials, s'ha cregut en la necessitat de fer comprendre al nostre municipi, en la millor forma possible, que cal accelerar aquesta tramitació i arribar ben aviat a la efectivitat del projecte.

Per això i per acabar de donar a la representació municipal de la ciutat el complet conveniència que aquesta municipalització respònd a un desig general de Barcelona, i en especial dels elements amants de la cultura, de l'art i del teatre de la nostra terra, l'«Associació Catalana d'Art Dramàtic» ha pregat a totes les entitats i periòdics que senten aquest anhel patriòtic que's dirigeixin per ofici al Excm. Sr. Alcalde adherint-se a l'adquisició i municipalització del Teatre Principal, demanant, a la vegada, la immediata resolució de l'assumpte, i comunicant aquesta adhesió a la Secretaria de l'«Associació» (Ateneu Barceloní.—Canuda, 6).

Identificats amb el lloable propòsit, ens fem ressó des d'aquestes planes de la crida de la patriòtica entitat i ens plau fer constar que aportarem a la seva obra el nostre concurs més entusiasta pel viu desig que sigui ben aviat un fet aquest important projecte.

A l'efecte, ens dirigim als nostres amics de les entitats adherides a l'Unió pregant-los se serveixin remetre amb la major urgència llur adhesió en la forma que queda indicada, prestant així una bona col·laboració a una saludable empresa en prò de la nostra Patria.

L'obra social de l'estiueig infantil

AMB voluntat i fermesa, creiem que tota la mainada barcelonina podria estiuejar: la de les famílies que tenen mitjans, com ara, amb elles, a la vora del mar o al cim de les muntanyes, aprop o lluny de la ciutat nostra, segons el gust, les conveniències o les circumstàncies de cada una; la dels estaments humils, en llocs que exprofés adquiriria l'Ajuntament d'aquí, si sapigués i volgués fer les coses bé, i quals productes solament abastarien el cost de l'estada i encara en sobraria. Això darrer ja ho deia l'Aldavert en aquella seva revista *Nos amb Nos*, que a mi em sab greu que desaparegués, perquè sovint s'hi trobaven afirmacions que podien pendre's per sentències i que sols caldria dur a la pràctica per a demostrar-se palesament que tenien tot el fonament que tenir poden les coses de raó. La que hem transcrit n'és una, i, per a no esmentar-ne d'altres, volem portar a aquest escrit la de defensa del sistema de la vacunació anticolèrica, del nostre doctor Ferrán, per al qual (la casual imprudència meua m'ho feu presenciar), per a tractar de la seva eficàcia, se reuní tot un cenacle de llicenciats i doctors en Medicina i, després de parlar de la cosa i potser abans, o, millor dit, sense argumentar abastament en pro i en contra d'ella—sobre tot, en contra—se passà a votació «si es recomanava la vacunació anticolèrica o no»; i un doctor o llicenciat, a l'arribar-li el seu torn, demanà que's pogués votar, ademés, amb un «què se jo», que a mi, llec en matèries de Medicina, vingué a fer-me un efecte així com de «fugida d'estudi», en el sentit metafòric i en el real dels mots de la frase, especialment en el que's refereix a «estudi».

Doncs bé: allò de que si l'Ajuntament fes les coses com caldria, manera tindríem que anessin a estiuejar tots els nois i totes les noies de set a tretze anys que per manca d'elements a la família no podrien anar-hi, és una veritat incontestable, com ho és el que si els regidors (que no s'ofenguin els que n'ets siguin de pecat, com tampoc s'ofenguin metges que respecte a l'assumpte vacuna no tinguin màcula, a tots ho demano sincerament), si els regidors vigilessin i no admetessin recomanacions, sols anirien a estiuejar els nois o les noies que no poguessin anar-hi sense l'apoiament de la corporació municipal.

I això darrer és el que's ve fent a l'Escola

Catalana gratuïta Mossèn Cinto, o, al menys, el que's procura fer, obligant als pares dels nois a que confessin no poder-los portar a estiueig, sota la llur paraula i sota la responsabilitat llur del mal que, mentint, poden fer a la salut d'altres nois. I crec que per a la consciència de cadascú ja n'hi ha bé prou amb la comminació.

Ara volem dir que no seria tasca massa difícil la d'arribar a que estiuegessin «tots els nois» i «totes les noies» de Barcelona.

Migrat, pobríssim, el valer personal nostre, hem de suposar, creure i fins afirmar, que l'esforç dels molts i molts que més predicament que nosaltres tenen entre la gent ciutadana, elevaria a la millonèsima potència el resultat obtingut.

No som amics d'estadístiques ni potser sabem fer-les prou ben fetes; però quan convé és clar que'ns en sortim; perquè, qui és l'home—llevat dels sastres—que's dedica a cosir? Cap. I, en canvi, tots sabem amarrar-nos un botó a l'americana, i el deixem més fort que cap mestressa de casa pogués cosirlo; i així mateix ens succeirà amb les estadístiques. I la que ara, acabant per on havíem de començar, farem, desitgem que serveixi de demostració de la facilíssima possibilitat d'organitzar colonies estiuenques de nens i nenes ciutadans.

I és així:

Particularment hem recomanat la subscripció per a la Colonia Escolar Mossèn Cinto a persones agenes a l'Escola.	161
48 de les quals no han atès el prec;	
16 encara no han respost, creient, però, que portaran una contribució d'unes.	70 pts.
97 han respost contribuint amb. . .	744 »
161 TOTALS.	814 »

que ve a ésser la meitat del que té de costar la colonia.

I, ara, digueu-me si no és cosa de pensar enguany per a l'any que vé arribar a obtenir que vagin a fòra cents i cents de nois i de mocetes a fer salut, donant a cada agrupament una bandera, que pesi poc per a que puguin portar-la arreu, i que digui molt i molt als cors de la mainada, que serà una bandera de la patria, que ells, ditxosos, apendran a plantar cada dia ben alta, ben dreta i ben sola, mentre entonen cants d'amor a la terra, bo i aprenent a manejar la falç i a esmol-la bé, «per a quan vingui un altre juny». I, aleshores, direm a l'Ajuntament que's guardi els diners de «Colonies» (ara d'uns quants anys ençà ja no són «Colonies Escolars»: són «Colonias Escolares») per a que no estiguin en vaga els cotxers ni els fondistes; per a que esbrini a càrrec de qui i a quin profit s'han anat fent clavegueres per on hi poden passar trens, punt massa emboirat, segons sembla, per a que ningú vulgui aclarir-lo.

VICENS A. BALLESTER

Catalanistes: Porteu LA NACIÓ a la fàbrica, al despatx, al treball i a tot arreu on pugui guanyar-se un català per a la Patria ♦ Que la veritat sia coneguda i enmeni la voluntat del poble ♦ ♦ ♦

Alemanya de dins

Eduard Bernstein i la guerra

I

D'una manera aparentment lenta, la democràcia socialista alemanya s'anava fent seva la consciència de les munnions. Fins en la mateixa ciutat de Breslau, aon l'element polac hi tenia tant fortes arrels, l'Eduard Bernstein, apòstol de la tendència revisionista, fou elegit en les eleccions generals de diputats, al 1912, en dita ciutat, obtenint una votació crescutíssima i derrotant, amb gran acontentament del pangermanisme i per un gran nombre de vots, als elements que representaven el nacionalisme purament doctrinari. Les classes burgeses tenien en Bernstein, una gran confiança. La sorpresa fou gran quan l'endemà de la votació al Reichstag se deia que en Bernstein era un dels trenta-dos diputats socialistes que s'havien retirat de la Cambra per no voler votar els crèdits demanats pel governamentalisme alemany. Molts no ho volien creure. Creien impossible que un home com en Bernstein havés procedit com un Ledebour, com un Liebknecht, com un Peiroter... Més, vingueren les confirmacions i rera les confirmacions el blasmar de la burgesia contra la tal actitud, que comprometia en gran manera la situació de la majoria socialista, car en Bernstein, home d'uns seixanta tres anys, assenyat i just, al no voler accedir a les comandes de crèdit, per a dur a terme la guerra, fetes pel Govern, mantenia el criteri essencialment democràtic i purament socialista que devia haver guiat en totes ocasions a la Sozial Demokratie.

Recollim algunes declaracions, així com també alguns articles que den Bernstein han aparegut a la llum pública i que'ns han servit per a situar-lo dintre aquest conflicte i fins dintre l'Internacional, i de ço que entenguem més digne d'esment n'anirem publicant, en aquestes planes, els fragments més essencials.

Comencem avui amb les següents declaracions den Bernstein fetes a principi de març i que expliquen, per alt, però donant-ne idea, ço que succeí en l'interior del partit social democràta alemany al pendre la resolució de votar els crèdits de guerra:

«... A Alemanya, la situació ens fou presentada així: La Rússia havia procedit, al menys oficialment, a la mobilització; això era una menaça de guerra. El Govern rus no parà sa mobilització, malgrat l'ultimatum que li fou adreçat pel Governament alemany. Segons el Llibre Blanc, publicat al 3 d'Agost pel Govern Imperial i el Govern francès, havia respost a l'ultimatum que França faria ço que sos interessos li comanarien. Es a dir, França i Rússia aparequeren com els països que haurien obert les hostilitats pel mitjà d'una acció militar anticipada. A l'est i a l'oest, sempre segons les notes oficials, tropes enemigues estaven a posta per a penetrar en nostre territori. Davant d'aquestes afirmacions del Govern, la fracció socialista del Reichstag tenia de declarar, al 4 d'Agost, si convenia o no votar els crèdits demanats.

«L'afer austro-serbi, causa inicial d'aquesta guerra, fou força discutit durant el curs dels debats preliminars que tingueren lloc a dins del partit. Però la qüestió de saber quin era l'Estat que primer havia decretat la mobilització, la lectura dels raportatges oficials sobre l'obertura de les hostilitats per tal o qual dels bel·ligerants, eclipsaren tots els altres punts d'obir.

«Per a la gran majoria de la fracció, s'establí que, des del moment que els enemics havien posat ja els peus damunt del terror alemany i éssent una guerra en la qual l'enemic principal era la Rússia, un partit que representa un terç del poble alemany no podia negar els elements de defensar el país.

«Per altra banda, una minoria demanà si era admissible donar al Govern els elements d'entaular una guerra de l'iniciació de la qual no se'n tenia res més que una informació unilateral i que, ademés, la tal guerra era el producte d'un sistema polític contra el qual la Social democràcia havia sempre combatut amb tota energia. Votar els crèdits significava, de part dels socialistes, una contradicció flagrant, que produiria la més depressiva impressió sobre els obrers dels altres països.

«Aquesta darrera opinió no podé prevaler. En efecte, quan tingué lloc a la sina del partit la votació que havia de decidir, sols la sexta part dels votants se declarà contraria als crèdits de guerra. Com a conseqüència, acordat fou satisfer els desigs del Govern. I com que anteriorment s'havia pres la resolució que, fos el que fos el resultat de la votació, quan el partit se presentés al Reichstag havien de votar tots els socialistes a la una, per això se vegé, al 4 d'Agost, l'espectacle veritablement extraordinari de que la Social democràcia votés els crèdits de guerra junt amb la burgesia. Els representants de totes les tendències del poble alemany, per tal motiu, aparequeren, als ulls dels estrangers, absolutament units tots.

«Dintre del partit socialista s'han fet i persisteixen fent-se certes objeccions al vot del 4 d'Agost. El resultat d'aquest vot, no havent penetrat per tot, al mateix temps que la de-

claració que'l motivà i, per altra banda, el te-tègraf sols el trameté abreujadament, aquest acte fou arreu interpretat com l'assentiment total de la Social democràcia alemanya a favor de la guerra.

«Aquest assentiment ha causat una viva decepció. S'ha pensat que, en cas de guerra, l'actitut del partit fundat per Bebel i Liebknecht s'inspiraria en la conducta d'aquests, durant la guerra del 1870.

«El socialisme, arribat a constituir una gran potencia, suministrava els mitjans d'una guerra que no havia estat pas declarada a Alemanya, com al 1870, sinó, a l'inrevés, que Alemanya havia declarat a l'est i a l'oest.»

Aquestes justes declaracions den Bernstein, dites talment com si ell no tingués art ni part en l'assumpte que tracta i que en el fons inclouen una planyença, demostren que en son esperit l'astucia dels redactors del Llibre Blanc alemany no hi posà vels minvadors de l'idealitat pacifista i salvaguardadora dels drets de les nacions i dels individus, que és norma de tot bon socialista. — P.

La nostra Premsa

Relacions catalano - internacionals

LES nacions naturals senten la necessitat imperiosa de favorables relacions internacionals, puix l'isolament o estancament, circumscrits en el radi nació, retarden la repercussió deslliuradora a d'enllà les fronteres i no assoleixen, per tant, aquelles corrents difusores i enllaços de simpatia, de valiosíssima força moral, que són menester per a un regoneixement mundial de l'esclat unànim d'una nacionalitat que vol ésser i fa via vers una era de franca i determinada reconstrucció nacional.

L'explicació, en qualque lloc de l'estranger, de tot quant ha estat i ha d'ésser la nació catalana, en el concert de les demés nacions avui irredentes, hauria d'influir considerablement a que fossin favorablement judicats els justos anhels nacionalistes, no sols fent-ne referencia a Catalunya, sinó també a aquelles altres que senten idèntiques ansies de redempció. Ja en aquest sentit s'ha fet molt, amb el concurs de les arts i d'artistes catalans, en diferents indrets de l'estranger, els quals han donat constantment gran relleu a la patria creadora; més aquesta manifestació, molt lloable, per cert, no basta a fer ressò prou significatiu de les virtuts innegables de la potent vitalitat nacionalista catalana.

Hi han molts altres factors aprofitables en el tràfic mundial, que poden acreditar i enlairar sa personalitat corresponent. També hi són a Catalunya.

Citem, per exemple, l'intercanvi industrial de Catalunya com un dels poderosos factors per a l'internacionalització de la potencialitat viva, econòmica i característicament catalana.

Manca, no obstant, l'empenta, la demostració decidida en nostres industrials en imprimir en les manufactures catalanes el segell característic, l'escut o la bandera de procedència, a través dels mars i de les fronteres. D'aquesta manera, el corrent espiritual esdevindria d'una eficàcia material. Podrien ésser els moderns almogàvers.

Els pobles del nord d'Europa i del nord d'Amèrica ostenten llurs atributs nacionals en tot el ro-

MIGRANYA,
DOLORS NEURALGICS,
FEBRES, Etc.

ES CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia.,
J. SEGALÀ

Al detall: En totes les farmacies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cénts.

datge de son infernal tràfic, així en el transport de l'interior com de l'exterior. Tal expressió, altament nacional, i al semblar llatí, extremadament personal, els reporta avantatges proteccionistes suficients a mantindre's en envejable prosperitat econòmica.

Deuen, doncs, els industrials i mercaders catalans fer conèixer llurs productes amb caràcter *català*, per a així adquirir major crèdit en els mercats i major expressió d'una fesomia i personalitat pròpies. Establerta en aquest sentit una orientació, els catalans residents a l'estranger i els corresponents del mercantilisme mundial enaltirien en tots sentits el bon nom de Catalunya.

S'atancen dies de gran espectació universal, i cal que els homes clarividents de nostra terra hi inclinïn sa penetrant ullada, deduint-ne aquelles relacions que puguin contribuir més d'aprop a l'engrandiment de la personalitat de Catalunya.

F. DE T.

(De Correu de Catalunya, de Santiago de Cuba.)

Un català renegat

FA un any. Quan tot brillava en nostra estimada vila; mentre els fornits *Xiquets de Valls* aixecaven ses valentes torres i castells; mentre les orquestres entonaven dolces melodies; mentre clàssics *balls* deixaven sentir una flaire de típica tradició, en la façana de nostra Casa de la Vila, en mig de les aclamacions i visques de tot un poble desbordant alegria i patriotisme, una bandera barrada hi feia sa aparició, serpentejant per primera volta, oficialment, en nostre poble.

Aquesta bandera que fou costejada per subscripció pública per a que onegés honradament en la celebració de les festes, dos dies després del jorn memorable, ja's vegé plegada i arreconada pel Batlle de nostra població, que no fent cas de les protestes dels vilafranquins ni de les que les principals entitats catalanistes de nostra Patria li adreçaren, continua, encara avui, per vergonya seva i tristesa nostra, en un recó de la Casa Comunal.

Aquest Batlle que, en plena sessió de l'Ajuntament i sense la més petita protesta per part dels regidors, declarà que de totes les comunicacions que en aquell sentit rebia, no'n feia altre ús que tirar-les a la *paperera*; aquest Batlle, amb tot i no tenir cap simpatia en la població, segueix encara, regint els destina de nostra vila, sense que la més lleu ombra de penediment per la seva desviada acció torturi la placidesa del seu esperit.

Ara, al tornar-se a apropar la nostra festa major, al complir-se el primer aniversari de l'aïçament de la nostra venerada bandera, és quan més fortament exterioritzem la nostra protesta i indignació pel despòtic procedir del Batlle. Volem veure altra volta enarbora en la façana de la Casa, dels vilafranquins i fins a l'eternitat, nostre emblema més preuat, perquè volem que en aquests dies de festa major tant nostra que s'apropen, quan els *Xiquets* aixequin sos castells i torres i les *dances populars* encomanin l'alegria al poble, la bandera estimada brandegi al capçal de la Casa nostra, com presidint les festes que el poble de Vilafranca celebra rodejat dels germans de tots els indrets de Catalunya, nostra patria mai prou venerada.

JOAN ALCOVER

Ailafranca del Panadés, Agost, 1915.

Un manifest dels obrers del Ram de construcció

Es ben remarcable el manifest que el *Comité de la Federació del Ram de Construcció* acaba de publicar. Per les afirmacions que s'hi fan i per l'esperit que revela, a continuació transcrivim els més importants fragments d'aquell document. Veure's els aquí :

«Hi ha moments en la vida que, malgrat tot, és precís aixecar la veu amb absoluta sinceritat. Això anem a fer nosaltres, anc que tinguem de passar per insensats, puix les circumstancies ens obliguen a parlar clar.

S'assegura que Barcelona, la perla del Mediterrani, la ciutat industrial i feïnera per excel·lència, se preparava per a dur a terme, dintre breu plaç, empreses de tal magnitud i transcendència que bé's pot afirmar que si's realitzen, s'hauran trobat fonts inagotables de riquesa i la base ferma i segura per a fonamentar i renovar els factors econòmics de la nostra urbs.

Els projectes de la *Canadienca*, l'*Energia Elèctrica*, la *Reforma*, la normal i contínua edificació en la nostra ciutat i, per damunt de tot, l'*Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques*, fan suposar una febre d'activitat i treball que, en cas de realitzar-se, seràn la base per a conjurar la crisi que, amb caràcters aguts i alarmanants, se presenta.

Emprò, nosaltres creiem que res del mencionat pot realitzar-se. Exposem el perquè.

La *Canadienca*, faulosa empresa alentorn de la qual s'hi han forjat mil llegendes, no ha realitzat—ni existeixen senyals de que realitzi—els treballs que té anunciats.

Quelcom semblant podriem dir de l'*Energia Elèctrica*, malgrat regonéixer que's seus propòsits no s'han manifestat jamai amb les gegantesques proporcions d'aquella.

La *Reforma interior* de Barcelona, per a ningú és un secret que ha sigut un formidable fracàs. La realització de treballs que no responen a cap necessitat, la manca d'estudi i de capacitat tècnica i financiera, han determinat la bancarrota i, actualment, les responsabilitats ens pertoquen a tots per igual.

L'*Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques*, per més esforços que fem, no arribem a quedar convençuts de la seva realització, i a fè que ho voldriem. Veiem a la nostra ciutat mancada d'aquella potencialitat econòmica que cal per a tals casos; veiem la passivitat desesperadora d'aquells que més activitat haurien de demostrar; veiem recels, desconfiances i descrèdit per tot arreu, sense comptar amb l'anormalitat regnant, pressagi de la fallida universal a que assistim i anunci de terrible tempesta.

Baix aquestes condicions s'indueix, se crida, se propaga, se tolera que un exèrcit de famolencs vingut dels més apertats indrets de l'Estat espanyol, amb l'esperança de trobar aquí el que allà

els manca, vinguin a Barcelona, confiats de trobar, els uns, pas lliure per a França; els altres enganyats amb l'esperança d'un treball ben retribuit i, tots plegats, donant per certa la versió escampada de que aquí hi havia grans treballs a realitzar. No's donen compte, els que tal estat de confusió provoquen, que és jugar amb foc el que fan. S'ens assegura que representacions oficials de l'Estat, per a treure's el mort de sobre, envien la gent cap a Barcelona, pagant-los el viatge i, això, quan no hi ha la seguretat de que aquells obrers puguin guanyar-se, treballant, la vida, com passa ara, és inhumà.

Treballadors, obrers de tots els indrets de l'Estat espanyol, sapigüeu que a Barcelona no hi ha treball : menteixen aquells que el contrari afirmen.

Si no voleu, talment com jueus errants, passejar les vostres miseries a través de terres per vosaltres ingrates, exigiü treball allà on us trobeu. Si no voleu ésser instruments inconcients de la burgesia catalana, no us deixeu seduir; l'*Exposició*, la *Reforma*, la *Canadienca*, cas de realitzar els seus treballs, que no's realitzaran, no proporcionaran feina ni a la meitat dels obrers que, actualment, estan, aquí, en vaga forçosa.»

Són de molt bon sentit les paraules transcrites. Les societats obreres que componen la *Federació del Ram de Construcció*, al redactar el precedent manifest, ho han fet mogudes per l'afany d'acabar aquesta constant immigració obrera que continuament sofreix la nostra ciutat i hem de dir que han donat la nota justa.

No han d'ésser els pobles fortaleses inexpugnables per als obrers d'altres pobles que en cerca de treball hi acudeixin, però justament, els pobles, més proves de magnanimitat donen, com més ben atesos i més treball tenen els obrers dels mateixos pobles. Així ho han comprés els treballadors d'aquells països on el socialisme i les organitzacions proletaries constitueixen per a nosaltres un permanent exemple a seguir.

L'immigració que nosaltres patim, és doblement dolenta que la que altres pobles, de més ferma potencialitat econòmica, puguin sofrir, car se dona el cas a la nostra ciutat, que els immigrants, en bona part de casos, són els elements de que's val la burgesia per a fer fracassar tota tentativa de millorament obrer.

La tendència que's dibuixa en el manifest transcrit al dir als treballadors d'altres terres de l'Estat: *exigiü treball allà on vos trobeu* va encaminada a evitar l'acumulació de multituds proletaries que, per efecte de la mateixa acumulació, per força han d'influir en la depreciació de la mà d'obra.

Enclou, també, una extrema greujetat l'afirmació que clarament se fa, al dir que *representacions oficials de l'Estat envien la gent a Barcelona pagant-los el viatge*. Quin fi perseguiràn, d'ésser certa la dita afirmació, amb aquesta actitud aquelles *representacions oficials*? Desbaratar l'organització obrera catalana, amb tota seguretat i concentrar el malestar obrer en un sol punt de la península per a així poder apaivegar, amb més facilitat, tot esclat de revolta proletaria que pugui presentar-se.

Els nostres obrers, com ja tenim dit des de aquestes planes, han d'organitzar-se a la faïç particularista i reclamant, per a ells tots, sols la representació del moviment obrer català, independentment de tota altra organització proletaria que actüi en la vida social de l'Estat.

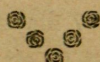
Sols catalanitzant-se, sols particularitzant la llur acció i presentant-se, davant les organitzacions obreres de tot el món, amb un esperit de catalanitat, logran triomfar i veure's lliures de la perniciosa acció que, volem creure amb plena inconciença, realitzen els treballadors que emigren de les altres terres xorques o miserioses de l'Estat espanyol.

La Cooperativa Mutual Catalana

— Pont de la Parra, 5 —

vos invita a la seva obra «Social, humana i constructiva», en la qual obtindreu: Millorament en la qualitat i preus dels articles, absoluta garantia de llurs pesos i mesures, benefici reemborsable sobre el consum anyal, contribuint al sosteniment d'Escoles Catalanes i altres fins patriòtics

— Demaneu Estatuts a l'Hostatge Social —

AL VOL

DES DE que l'actual Papa regeix la cristianitat catòlica que s'esforça, cada cop més, en dir paraules que sien determinadores de pau. Val a dir, però, que en cap lluita, com en aquesta, d'ara s'hi ha fet sentir més la necessitat d'una veu suprema de justícia que, serenament i arborada de grandeses d'equanimitat, declari on és el pecat que ha fet esclatar la guerra.

Com residu, poc vibrant, d'una consciència de vint centúries, no'n resta altre sitial que el del Vaticà que pugui fulminar anatemes que encara commourien el món. Les paraules papals, però, fins per als creients incondicionals, careixen d'eficàcia, si no complauen la consciència dels demés que, dient-se catòlics, no respecten cap mena de disciplina, ni la romana, i no coneixen ni volen saber altra veritat que la veritat partidista d'aràn de terra que's diu amb llurs desviacions polítiques i nacionals.

El Papa no la pot dir la paraula de justícia. Li'n priven, d'una banda, les conveniències internacionals i, d'una altra, el manteniment de la disciplina catòlica. Per això no parla «ex cathedra»; per això parla no més sentimentalment.

El món va sempre endavant, i en comptes de consciències sotmeses a una oligarquia de consciències, la consciència complexa de l'humanitat se socialitza i solidaritza, creant consciències col·lectives, que més endavant arribaran a una consciència sintètica de l'humanitat.

Hi som en aqueixa transformació de la consciència del món, i per això la paraula del Papa no és una orientació ni per als poderosos del món ni per als homes, car ell no pot dir-la la paraula que seria expressió de justícia.

* *

El conflicte social de Reus demana que s'hi diguin quelques paraules. De primer, s'ha de dir que la mala política, la farsa política, a la nostra terra tot ho té corcat, malmenant ho tot, desviant ho tot i exercint en tot una acció funesta i antisocial. sense que hi hagi cap mena de sanció que posi aturador a les greus malifetes que amb cinisme repugnant realitza. I encara fa indignar més l'intromissió de la política als conflictes socials, actuant com reptil llefiscós que viu de la vida individual i social que xucla i amb dolor mata. La llei de la política històrica en viu d'aqueixa monstruositat del mal, que és la política ignominiosa atiadora i provocadora de les bregues socials, per a campar ella triomfant, trepitjant les despulles de la vida sense profit immolada, tot havent llevat virilitat de les accions societaries que s'assagen per a triomfar a l'avenir.

Que la legalitat no faci per a evitar-ho, tant se val; més que els mateixos elements societaris errin fins al punt de sofrir influències, directes o indirectes, dels que són instrument del poder executiu, no és comprensible i ha d'ésser combatut. Les reivindicacions socials han d'actuar amb gran austeritat i del tot apartades de les pressions que exerceixen els poders públics, sigui en el sentit que's vulgui.

Sense intervenció de l'autoritat i, el que és pitjor, sense protesta de la consciència pública, s'ha dit impunement que l'institució fabril que ha motivat la vaga a Reus plegarà i durà la fabricació a una altra urb. Es veu que ningú sab el que vol dir això i que tothom té per fòra de discussió el dret dels burgesos, de la riquesa individualista, a rompre amb tota mena de conveniències socials, de lligams socials, d'arrels socials, que no hi ha

dret individualista que pugui trencar tant senzilletament. Fins en els estats dels nostres temps, tant lluny encara de modalitats legals socialitzants, la propietat individualista té un límit, i aquest límit és l'atentar a drets col·lectius que no estan definits i prescrits, però que són vius en la consciència social. S'ha dit que el voler canviar de localitat, de sobte, per causa de lluites socials, una institució productora, és pertorbador, i els que representen la sobirania social han d'impedir-ho, perquè, encara que sigui de propietat individual, ha necessitat per a actuar, per a viure, la cooperació dels veritables productors, la cooperació civil d'una població i l'ajuda indispensable i necessària de tota una munició d'accions urbanes de tots ordres, que la riquesa individualista no pot destruir després que n'ha rebut cooperació i vida. D'individualisme no n'hi ha. Tot és solidaritzat i tot és socialitzat. El que passa és que de l'oligarquia que la riquesa exerceix a la cooperació natural en totes les funcions socials se'n diu individualisme, i aquest és el que ha fet tota una legislació opressora i tirànica per a tots els restants elements de la normal cooperació social.

Se parla, a la legislació individualista, de llibertat de treball, i se fa servir la força pública contra els que's suposa que hi atenten; i l'autoritat no diu res a un atentat tant violent contra la veritable llibertat del treball, contra l'ordre social actual i contra els drets econòmics adquirits pels ciutadans, apojant-se en la legislació individualista, que aqueixa menaça, d'aqueix fet, de trelladar de localitat una institució productora, que, àdhuc judicant-ho de l'individualisme estant, s'ha d'afirmar que no és una pura propietat individualista, sinó un element de la funció de cooperació que realitzen la riquesa, els productors i el complex urbà de la ciutat de Reus.

Aquestes consideracions són inspirades per l'ideologia nacionalista socialista, que judica amb l'equanimitat que dona l'ésser devot de la veritat i de la vida. El determini de canviar de localitat una institució productora, només el poden trobar bé, o els burgesos, que esperen l'humiliació dels afamats i adolorits, per a que l'arbitrarisme perduri, o en Sorel, esperant d'aqueixos braus patrons — que diria ell — l'intensificació de la lluita, fins que la sang s'escoli i les potes dels cavalls trocegin la carn dels obrers, per a millor anar al mite de la vaga general. Ni a humiliar-se ni a sucumbir: el treball assolirà la transformació del món, però no anant per la via de l'encegament i del desvari, sinó per la via de la fortitut i de l'insistència, que ve de la serenitat i de la bondat, que l'estament obrer ha de vessar pel món, redimint l'humanitat.

Alentorn del projectat homenatge a En Clavé

L'«Associació Euterpense dels Chors d'En Clavé» es proposa celebrar un homenatge a la memòria del seu fundador, l'immortal iniciador de la nostra música coral, la obra del qual, d'una alta i pura valor social, ha trascendit i irradia enfora i tot de Catalunya.

Els actes que's proposa que constitueixin l'esmentat homenatge, són: donar el nom d'En Clavé al carrer Ample on nasqué l'il·lustre músic-poeta; celebrar un gran festival en una de les places de la nostra ciutat o al Palau de Belles Arts, al qual acte s'aspira a que puguin prendre-hi part els elements de totes les societats corals federades, i celebrar, també, una sessió solemne al Saló de Cent, on l'obra i la personalitat d'En Clavé siguin posades de relleu per les més altes personalitats de la cultura catalana.

L'idea és tota ella lloable i inspirada en un pregón amor a aquell a qui vol consagrar-se l'homenatge; per això la «Associació Euterpense dels Chors d'En Clavé», en la reunió que celebrà el dia 13 del corrent, a la qual foren convidats tots els organismes i personalitats de la nostra ciutat que, afinitats de devoció uneix en el culte a En Clavé, l'«Associació» no hi trobà res més que adhesió i simpatia.

No-res-menys, fóra la nostra adhesió deslleal i sincera, falsejaríem l'amor sentit per En Clavé i la seva obra, que és representativa d'un gloriós moment ascensional de la nostra patria, si aportàvem l'oferiment del nostre esforç a la idea inicial de l'homenatge, sense fer declaració que hi ha quelcom en els mitjans escollits per la realització d'aquesta idea, que és en pugna amb la nostra consciència genuïnament catalana. La nostra objecció ferirà, potser, la susceptibilitat de l'«Associació Euterpense dels Chors d'En Clavé», més acostumada a rebre d'uns i altres afalags interessats o frívols, que no pas a veure judicades les seves actuacions amb aquella ben entesa severitat que l'amor fa posar en la crítica d'aqueixes coses que, per ésser-nos estimades, voldríem veure-les perfectes. A risc, doncs, de concitar-nos antipaties, exposarem les nostres objeccions; en en fa un deure, la veneració que'l nostre esperit nacionalista sent pel record d'En Clavé.

Es feridor per a la nostra patria que, per a homenatjar la memòria d'un dels seus més llegendaris homes representatius, és vagi a cercar la cooperació d'aquells que'n són els seus enemics més declarats. Es feridor per a Catalunya, que en anar a venerar manifestament la memòria d'En Clavé, sol·licitant de l'Ajuntament que posi el seu nom a un dels principals carrers de la ciutat, s'encapsali aquesta demanda, que deuria ésser expressió del desig de Barcelona o, tot més, de la Catalunya que veu en Barcelona la capitalitat de la patria, amb el nom de don Eduard Dato, president del Consell de ministres de l'Estat espanyol i altres persones d'una valor únicament oficial, els noms de les quals no haurien de merèixer, de la representació de la nostra ciutat, altra atenció ni altre respecte que aquells que les lleis estableixen sota la menaça d'un còdic.

Es no voler regonèixer, és negar la resplendent catalanitat i l'alta valia social de l'obra d'En Clavé, el voler atraure a la seva devoció als enemics visibles de tota catalanitat i de tota conquesta social. Quina força, quina simpatia te'l partit governamental del senyor Dato a la nostra corporació municipal, per a que'l seu nom pugui ésser garantia d'aconseguitment de ço que amb ell es sol·licita? Concedir-li, en aquest sentit, una eficàcia, és ofendre el bon nom de Barcelona i de

Tallers Gràfics Josep Sabadell & C.^a Stat. en Cta.

Obres de text = Revistes = Periòdics
Fascicles = Catàlegs = Circulars = Factures = Talonaris = Memoràndums = Esqueles mortuòries = Targetes i tota mena de treballs comercials

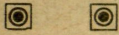
Casa especial per a Carnets = Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes i Llibres ratllats
Relligats de luxe i econòmics

Mallorca, 257 bis-BARCELONA
TELEFON 7210

tot Catalunya, car és voler-li imposar una sots-missió, és voler fer-li fer acatament a quelcom que, explícitament, la consciència del còs social català rebutja a cada ocasió i, aprofitant totes les circumstàncies, a costa d'esforços i sacrificis.

No direm pas, nosaltres, que aquest malèvol intent hagi guiat ni guí l'«Associació Euterpen-se dels Chors d'En Clavé», una de les primeres virtuts que volem regonèixer a la qual és la de la bona intenció en tots els seus actes; però aquest que hem senyalat, és el veritable aspecte del seu obrar en aquesta qüestió; i si l'«Associació Euterpen-se» no té bons amics que li sàpiguen senyalar els seus desviaments de la gloriosa missió educadora i catalanitzadora del nostre poble, que va deixar-li En Clavé com un sagrat patrimoni; si els representants de les diverses tendències polítiques, als quals l'«Associació Euterpen-se» confia el judici de les seves iniciatives, es reserven interessadament el dir la veritat, per a no indisposar-se amb una entitat que compta amb milers d'associats que són vots en eleccions properes, serem nosaltres, els nacionalistes de la «Unió Catalanista», a risc, ja ho hem dit, de concitar-nos la malevolença dels apassionats que no vulguin ben interpretar-nos i que no vulguin veure una perfecta coherència en tots els nostres actes, els qui oposarem a tota actuació que considerem funesta, la nostra crítica serena i tranquil·la, sols inspirada i sols tenint en compte sempre el suprem interès de Catalunya.

Els conflictes socials

El del Ram de construcció

Es de plàner en gran manera, que, a la nostra ciutat, hagin de sorgir conflictes socials de grans proporcions, degut, més que res, a l'amor propi — que nosaltres creiem mal fundat — de la burgesia.

El contractista de les obres de la nova plaça de braus, en construcció, En Milà i Camps, és una de les tantes personalitats que s'vanten d'estimar a Catalunya i d'estimar a la nostra ciutat. Aquestes personalitats, dintre de cambres luxoses, després de ben menjades, fulminen sos blasmes, sovint, contra aquells que cada jornada els hi sol ésser misteri de dolor, perquè acertadament o des- acertada—per nosaltres sempre acertadament— en un aspecte o altre clamen per sa dignitat, únic patrimoni dels que, en cambres fredes i pobríssimes, esperen l'aurora d'una justícia que sembli pau nivelladora i amor emancipador entre 'ls homes.

I aquells blasmes i amb els blasmes els gestes despectius de les classes poderoses, són l'acció agreujadora del malestar social dels que esperen, tot i tenint dret a posseir d'una manera efectiva, hores de llibertat i justícia que apaibaguin, fins a extinguir-lo, el dolor als cors i les angústies dels esperits. No, no poden ésser catalanistes; no poden titular-se'n de catalanistes, aquells que per a retenir unes quantes pessetes — per a ells una nimietat — porten els cors i els esperits a un major dolor i a una major angúnia. No; no tenim dret a titllar a nostres obrers de bullangüers i revolucionaris, car, si bé escatim, els bullangüers, els revolucionaris, sou vosaltres, amb vostre egoisme.

Avui nostra ciutat s'és sotsmoguda per un conflicte, qual nexa és l'egoisme, mal guiat per l'amor propi, d'un capitalista: En Milà i Camps.

Per nosaltres, ell n'és, en el fons, l'únic responsable. De les autoritats, no'n parlem. Som nacionalistes i, si les realitats, si els fets, no'ns donessin a cada pas la raó, d'riem que les autoritats, per a Catalunya, constitueixen la negació més absoluta de l'autoritat. Elles no són res més que la mà de ferre dels poders dominadors de nostra vida nacional catalana. Elles estan, en absolut, deslligades de l'ésser del poble. Elles, en fi, són i seran sempre la representació de l'ésser de les oligar-

quies i del capitalisme entrant del poble. Per xò, per a elles, cap censura. Compleixen l'objecte per al qual estan instituídes.

A l'hora d'entrar en màquina aquest número, se'ns comunica la solució del conflicte del Ram de Construcció, mitjançant un laude que ha estat firmat per la representació obrera, la del contractista i el Governador. En dit laude indemnitzava als obrers fusters, paletes i pintors que treballaven a la plaça de braus en construcció i que foren despedits sense els requisits legals, qual causa originà el conflicte. En quant als obrers detinguts a conseqüència de la vaga i que els obrers demanaren fossin posats en llibertat, el Governador prometé fer totes les gestions necessàries per a aconseguir-ho. Així s'ha solucionat aquesta vaga, tant diversament comentada, retornant tots els obrers al treball següidament d'haver-los comunicat, en el gran miting celebrat el dijous a la nit, la satisfactoria solució del conflicte. Ho celebrem.

El dels marins

Dies passats el capità d'un vapor fondejat al nostre port i pertenyent a la *Compañía Vinuesa* de Sevilla, despedí a dos tripulants perquè exercien, es diu, el contrabandol.

Els citats mariners, que són associats a *La Naval*, donaren compte del fet an aquesta entitat i el secretari de la mateixa es personà al vaixell per a enterar-se de la qüestió.

Com siga que no van entendre's prou bé amb qui va rebre al secretari de la societat obrera, tota la tripulació abandonà el treball, fent-ho, també, una estona més tard, la tripulació d'un altre vaixell de la mateixa Companyia.

Després d'aquests fets, la societat «*La Naval*» ha declarat el boicot a la citada companyia, havent-ho comunicat a les associacions marítimes de Valencia, Sevilla i Bilbao.

Però, malgrat la vaga i el boicot declarat, la companyia esmentada ha lograt fer sortir del nostre port als dos vaixells quals tripulacions abandonaren el treball, reunint prou obrers esquirols per a reemplaçar als vaguistes i fent-se guardar la marxa dels dos vaixells per policies i marins de l'armada.

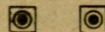
Aquesta és l'iniciació d'un nou conflicte social que no sabem com acabarà, ja que la societat *Fomento de la Marina Española* (Associació de capitans i pilots) té presos els acords que transcrivim a continuació:

«No transgir amb les arbitràries pretensions de «*La Naval*» i no embarcar, els capitans, cap tripulació a bordo dels vaixells del seu manament sense previament firmar el contracte individual que disposen les actuals lleis de marina i determina clarament el codi de comerç.

Aprovar i solidaritzar-se amb la conducta del primer oficial del vapor «*Andalucía*» D. Bartomeu Florit i haver vist amb satisfacció, concedint-los un ampli vot de gràcies, als capitans D. Maximilià Llorca i D. Rafel Valera per la dignitat amb que han defensat el prestigi de nostra classe.

Que, cas de que un dia després de la pròxima assemblea de l'Associació de Navilers del Mediterrani no hagin encara pogut fer-se al mar els vapors de la Companyia «*Vinuesa*» detinguts a Barcelona, se procedirà al desembarc de les tripulacions dels vaixells quals individus perteneixin a «*La Naval*» o Associacions Federades amb la mateixa.

S'acorda aiximateix comunicar aquestes conclusions als senyors Armadors, puix els reunits creuen que aquest és l'únic medi que pot evitar en el futur els greus conflictes que actualment lamentem, i amb el qual se respecten els drets i deures de tots i cada un dels que formen la tripulació del vaixell.—La Junta Directiva del «*Fomento de la Marina Española*».

COM VIU L' OBRER

♦ ♦ A BARCELONA ♦ ♦

LA NACIÓ publicarà, properament, un número extraordinari, tractant amplemment aquest tema en tots els seus aspectes i dient ben clar com viu, morint, la nostra classe proletària

Aquests són els fets del nou conflicte que s'inicia i del qual, avui, no podem donar-ne més detalls.

A mesura que dit conflicte vagi desenrotllant-se, en donarem compte des d'aquestes columnes.

El de Reus

Tampoc se pot predir avui quan i com acabarà el greu conflicte que té paralitzada la vida normal de l'industriosa ciutat de Reus.

Des de nostra correspondència anterior fins a la data no ha reanusat el treball cap més estament que els tipògrafs, els quals ho han fet amb una senyalada victòria; encara que molt relativa, pot donar-se-li el nom de tal, ja que han pogut assolir que llurs patrons els abonessin part dels jornals perduts a conseqüència del locaut.

Els patrons dels demés gremis no volen passar per aquesta condició, car diuen que abonar jornals que ells capritxosament han fet perdre a llurs obrers és una humiliació i que de cap de les maneres hi transigiran, fent-ne qüestió de dignitat.

Els obrers, per sa part, també estimen com una qüestió de dignitat el que, per a reempendre el treball, se'ls abonin pocs o molts jornals perduts i sigui regoneguda l'associació d'Art Fabril.

Així és que, en quant a solució, estem igual avui que la setmana passada.

La classe patronal, continuant la seva deriva de matar l'organització obrera, ha fet una nova enaça: comunicar a les societats obreres que si en un terme determinat no acudien els obrers al treball cubriria llurs places amb personal no associat i que, per tant, quedarien trencats tots quants compromisos podés tenir amb llurs treballadors.

Aquests, per tota contestació, decidiren anar a cercar les eines de treball que tenien depositades als tallers.

No'ls ha vingut de nou als patrons la negativa dels obrers. Sabien per endavant que els treballadors no reempndrien el treball si no'ls satisfien part de ses justes peticions, al que, com he dit anteriorment, no hi volen passar. Més, com el seu intent no era reanuar les tasques als tallers, sinó anul·lar els contractes de treball que tenien amb les societats de resistència, voleren tapar les apariències d'alguna manera.

Ara ja tenen el camí expedit per a llurs propòsits; havent decidit reempndre la lluita, sospesa en aquell terme que havien donat, amb noves armes i que ja han començat a esgrimir. Han cercat obrers esquirols en diferents poblacions i fins l'hora present no han pogut recrutar-ne, a pesar de llurs esforços, més que'ls suficients per a reanuar el treball en el molí de farines, i encara aquest funciona amb moltes dificultats i custodiat per la Guarda civil.

El passat diumenge, al matí, se celebrà en el Centre de Societats Obreres, una important assemblea de delegats, en la que hi estaven representades 102 entitats i 22 d'adherides, totes elles de diferents comarques catalanes.

L'objecte d'aital assemblea era orientar a la classe obrera del reste de Catalunya de la titànica lluita que sosté la de Reus, a la vegada que demanar li prestessin solidaritat.

Tots els delegats oferiren llur apoi moral i material als vaguistes dientque estaven disposats a tota classe de sacrificis, inclosos anar a la vaga general, per a fer fracassar els plans de la classe patronal reusenca.

El mateix dia, a la tarda, se celebrà un miting monstre a la Casa del Poble. Els oradors, quasi tots delegats de fóra, després d'enaltir i admirar l'actitud serena i mesurada que en el transcurs de la vaga ha observat la classe obrera reusenca, alentaren als vaguistes a prosseguir lluitant fins aconseguir el regoneixement del dret d'associació i una justa reparació als danys que l'intransigència de la classe patronal els ha ocasionat.

No cal dir, per ésser ja corrent en semblants casos, que tant per l'assemblea com pel miting es movilitzà un exèrcit de Guarda civil i tots els agents de policia. A les que celebren els patrons encara no n'hi hem vist cap, i es comprèn: ells són la gent d'ordre, encara que provoquin grans conflictes, com l'actual.

MARIÀN ROCA

Reus 18 d'agost de 1915.

NOVES

EN aquest número, observaran els nostres llegidors que aquesta darrera plana de LA NACIÓ, que fins ara l'havíem reservada per als anuncis, la destinem a la publicació de text. Aquesta innovació, que des del present número adoptem, ens veiem obligats a fer-la per a poder donar cabuda a major quantitat d'original, que sempre, al procedir a la compaginació del periòdic, havíem de deixar per a números vinents, i principalment, també, per a correspondre a l'èxit cada dia creixent, amb que'l poble de Catalunya ha acull l'aparició del periòdic nostre.

**

Ha quedat oberta a Sarrià, la subscripció popular iniciada pels diversos elements catalanistes d'aquell poble, per adquirir la bandera nacional de Catalunya amb destí a la Casa de la Vila, al cim de la qual serà aixada en les diades patriòtiques i populars. Tots els donants signaran a l'àlbum que's lliurarà a l'Ajuntament, junt amb la bandera, el dia de la seva recepció solemnia, que serà el 3 d'octubre propinent, festa major de Sarrià.

**

Avui, dissapte, a les deu de la vetlla, tindrà lloc en el passatge del Pont de la Parra, una audició de sardanes, a càrrec de la reputada cobla «Barcino».

El «Grop Sant Jordi» es complau en convidar-hi a tots els aimants de la nostra dansa.

**

El «Grop Feminal» de la A. N. C. Casal Catalanista del Districte II, a primer d'octubre, obrirà les escoles de senyoretes.

Les assignatures seran de Català, Francès, Dibuix, Pintura, Tall i Taquígrafia.

Més endavant donarem detalls per a l'inscripció.

**

Organitzades pel jovent sardanista de Sarrià, continuaran en la Plaça Gran de dit poble, els dies 22 i 29 del corrent i 5 de setembre vinent, a la nit, les audicions de sardanes, que amb el nom de «Vetlles d'Estiu» amb tant èxit s'han vingut celebrant aquesta temporada.

**

Seguint la costum de cada any, nostre ben-volgut confrare «Gent Nova» de Badalona, ha publicat, amb motiu de la festa major d'aquella ciutat, un esplèndid número extraordinari, qual interessant sumari és el següent:

La veritat, per D. Martí i Julià.—*Una vergonya*, per M. Folguera i Dufán.—*Quant obrireu els ulls catalans?*, per A. Suñol.—*L'escola*, per A. Rovira i Virgili.—*Cercant la veritat*, per F. Rosell.—*La patria viva*, per M. Alcàntara i Gusart.—*L'exposició Mateu*.—*Un infant*, per

Lluís Via.—*Sincónides de Ceos*, per Ambrosi Carrión.—*Cançons de moment*, per Josep Masó i Ventós.—*Una amor*, per Sebastià Sabater.—*La nostra fè*, per J. Monés.—*Recordant*, per Francesc P. Casals i Vidal.—*Alegrem la vida*, per Marc Giró i Ros.—*L'amor meva*, per Josep Granger.—*El Sant Pelegrí*, per Pere Salom i Morera.—*Soc talment un arbre*, per Joan Arús i Colomer.—*Noces florides*, per Ramón Ribera i Llovet.—*Neguit*, per F. Silvestre i Rosés.—*Himne dels poetes*, per Pere de Tera.—*Evocació*, per F. Culi i Verdagué.—*Episodi electoral*, per J. Climent.—*Instantànea a plena llum*, per Maria Domenech de Cañellas.—*L'amada al bany*, per Josepa Bori de Tera.—*Sempre nou*, per Mercé Padrós de Jou.—*Lletres a vos*, per J. Pujadas i Barriga.—*La Festa Major*, per Miquel Durán i Tortajada.—*Roses d'aimador*, per Francesc Sitjà.—*Un lema per a la nostra vida*, per Nomi.—*Les canyes*, per Joan Draper.—*Comentari*, per Jepus.—*Festa Major de Badalona, 1915*.

Gravats: *Badalona* (platja) i *Palamós* (port) dibuixos de S. Mateu i Plà.—*Instal·lació de l'Escola de Teixits de Badalona en l'Exposició General Escolar*.—*Teatre de Naturalesa; decoració de «Terra baixa»*.

**

Els individus de la Joventut Catalanista, aprofitaren la festa de l'Aplec de la Sardana, per a vendre postals de les editades per aquella entitat a benefici de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, éssent el producte de la venda el de 8 pessetes, les que seran entregades a dita Associació.

**

La Festa de Germanor que té organitzada el «Grop Sant Jordi» per al proper dia 5 de setembre, a la Font dels Pins (Vallvidrera), és realitzarà baix el següent programa:

Mati.—A les deu.—Gran concurs a peu de 1,500 metres, adjudicant-se diferents i valiosos premis.

A les dotze.—Gran verumt d'honor als guanyadors de la cursa i organitzadors de la festa.

A la una.—Dinar de Germanor.

Tarde.—A dos quart de quatre.—Extraordinaria audició de sardanes a càrrec de la renomada cobla «Barcino», executant-se un escullit programa.

**

El Consell Directiu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, ha quedat constituït, per al curs de 1915-16, de la següent manera:

President, Josep Puig i Esteve; vispresident primer, Joan Bas i Soler; id. segon, Josep Maria Ribas i Puig; id. tercer, Maximi Puncernau i Viladot; id. quart, Pere Palà i Puig; id. quint,

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari: *La municipalització del teatre*.—*Esguards*, per Maig.—*Catalunya i la guerra*, per Carles Rahola.—*Morèas a un monocle mais il n'écrit pas comme Sophocle*, per Joan Sacs.—*Cròniques pedagògiques: Converses i missions*, per M. Tauler i Pruneda.—*De la nostra vida econòmica*, per F. Rosell.—*La suggestió del viatge*, per Plàcid Vidal.—*Preliminars a l'estudi determinatiu de la Nacionalitat*, per Josep Mallofré.—*El Teatre de Naturalesa*, per J. Jaumandreu.—*Noticiari*.

Alfred Bertrán i Ilià; vocals: Marian Vendrell i Sala, Rafel Llinás Olivella, Eusebi Pintó Oliver, Josep M.ª Feliu i Codina, Joan Rícol i Font; caixer, Josep Sala i Ricol; bibliotecari, Felip d'Hita i Morros; secretari general, Rafel Pons i Ferreras.

**

El dimecres vinent, dia 25, a les deu de la vetlla, la Joventut Catalanista de Barcelona, celebrarà reunió general extraordinària en el seu estatge social.

**

La Cooperativa Mutual Catalana, la Joventut Catalanista de Barcelona, *Renaixement* i LA NACIÓ, apart de moltes altres entitats catalanistes, s'han adherit a l'idea de municipalitzar l'antic Teatre Principal.

**

Demà, diumenge, a les quatre de la tarde, tindrà lloc al Casal Catalanista del districte IV, Valencia, 361, la festa de repartiment de premis del Concurs literari organitzat per la Joventut Catalanista «La Coronela», baix el següent programa:

Primer.—Obertura de l'acte pel president del Jurat.

Segon.—Lectura dels treballs pel secretari; seguidament se designarà el guanyador de la Flor Natural, el qual presentarà la regina de la festa, que anirà a ocupar el setial d'honor, per a repartir els demés premis.

Tercer.—Parlament pel representant de la Unió Catalanista, En Francesc X. Casas i Briz.

Quart.—Clourà l'acte, el president del Jurat, senyor Delclós i Dols.

**

Els nostres amics que constitueixen l'Associació Catalanista de Gràcia tenen el propòsit de propagar intensament les noves orientacions de l'Unió Catalanista i, a l'efecte, creuen necessari, per a que siga un fet immediat aquest propòsit, cridar a tots els residents en el districte vuité qui accepten, íntegrament i amb plena consciència, les afirmacions radicals de la nostra comunió patriòtica, a una reunió que tindrà lloc el prop-vinent dimecres, dia 25 de l'actual, a dos quarts de deu de la vetlla, en el local de l'*Orfeo Gracienc*, Salmerón, 87, 1er, per a constituir un fort Casal a la barriada de Gràcia, que defensis seriosament les doctrines de l'Unió Catalanista, Sabem de prestigiosos elements de la barriada i retrets fins avui de les lluites polítiques, que's proposen assistir a dita reunió.

En l'impossibilitat, els nostres amics, de convidar a tots els nacionalistes que estan identificats amb el criteri de l'Unió Catalanista, ens pregunten se donguin per convocats a l'esmentada reunió, tots aquells qui resideixen en el districte.

Per la serietat i patriotisme dels organitzadors, no dubtem serà prompte una realitat, el comptar amb un Casal més, fort i potent i fogar de irreductibles patriotes.

CORRESPONDENCIA

J. J. Vendrells.—Veritablement passa de mida el que succeeix Farem l'oportuna reclamació a Correus.—H. N. i M.—Buenos Aires Rebuda la vostra amb xec; us responem particularment.—M. P.—St. Feliu de Guixols: Rebut import subscripció.—E. F. En nom de l'A. E. «Avant»; Ciutat: L'adreça que demana és: Viamonte 763.—I. G.—Banyoles: Rebuda la seva i complert l'encàrrec. Ens interessa molt poder tenir una sentida amb vosté, com més aviat millor.—J. C. i B.—Mataró: Ens convé molt rebre la llista que va indicar per a regularitzar l'enviu.—J. A.—Vilafranca del Penadés: Va. A l'enviar-nos altres articles, li fóra possible signar-los amb els dos cognoms?—A. O.—Ciutat: Provi d'escriure altra cosa amb no tanta extensió com ara.

LA NACIÓ

EDICIÓ DEL COMITE DE PREMSA

DE LA UNIO CATALANISTA

i Hemeroteca General

ABONAMENT

1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»

2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis

COMITÉ DE PREMSA DE LA UNIO CATALANISTA

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT i LA NACIÓ

1018

Nombre de sotscrius a la cooperació de 50 ptes.

93